

A főszerkesztő előszava

Folyóiratunk tizennegyedik számát tartja kezében a Tisztelt Olvasó. Az alapítás óta eltelt hét évben hagyománnyá vált, hogy tematikai és műfaji szempontból egyaránt vegyes szövegekkel, illetve a megelőző időszak szakkönyvtermését bemutató, annotációs rovattal állunk a szakmai közönség elé.

Szerkesztőségünk a sűrűbbre tervezett megjelenés okán ezen a renden annyiban kíván változtatni, hogy – a műfaj sajátosságainak megfelelően – az annotációkat nem osztjuk tovább, hanem azok minden második számunkban, azaz továbbra is évente kétszer jelennek majd meg. (E számunkban tehát ne keressék ezt a rovatot.) Emellett – felelevenítve egy hét évvel ezelőtti tervünket – elképzelhetőnek tartjuk, hogy szerzőink javaslatára tematikus lapszámok készüljenek, s ilyen javaslatok megfogalmazására bátorítjuk is a szakmai közönséget.

Mostani számunkban tíz szöveget közlünk.

Bjarne Melkevik kanadai jogfilozófus eredetileg francia nyelven írt könyvének egy részletét elsőként közöljük magyar nyelven. Az esszé műfaji sajátosságait magán viselő írás a jogfilozófia funkciójáról fogalmaz meg gondolatébresztő koncepciót. A diszkurzív jogelméletekhez (pl. Habermas) közel álló álláspont magva, hogy a jogfilozófia nem a pozitív jogot, hanem a demokratikusan megvalósítandó jog eszméjét szolgálja, illetve hogy a jogfilozófia létjogosultságát a nyilvánosan bemutatott érvek és indokok jelentik.

Bazánth Barbara, *Mordivoglia Clío* és *Sulyok Katalin* a nemzetközi vízjog egy eddig kevésbé vizsgált kérdéskörét tárja fel: a határokon átnyúló, mélységi vizeket magukban rejtő víztartó rétegek vízkészletmegosztására vonatkozó nemzetközi szokásjogi elveket és nemzetközi vitarendezési mechanizmusokat. Számos rendezetlen joghelyzetre és megoldási lehetőségre mutatnak rá a felszíni vizekre már kidolgozott elvek és a csekély számú, regionális megállapodás alapján.

Csatlós Erzsébet egy növekvő gyakorlati jelentőséggel bíró jogosultság intézményi-szervezeti vonatkozásait, a konzuli védelem európai közigazgatási szervezetét vizsgálja. Az európai közigazgatás általános, elvi kérdéseit tisztázva, majd a konzuli védelemben érintett szervek együttműködését megvizsgálva a szerző a *rule of law* (az átláthatóság, hatékonyság és megbízhatóság) elve tükrében világít rá a jelenlegi szabályozás kritikus pontjaira és kihívásaira.

Mezei Kitti az információs rendszerek elleni támadások közül kiemelkedő, ún. DDoS- (szolgáltatásmegtagadással járó, avagy túlterheléses) támadások büntetőjogi vetületét mutatja be. Fogalmuk, működési elvük, hatásmechanizmusuk a jogász szakmai körökben még ma is kevésbé ismert, ezért az ilyen cselekmények mögött

álló motivációs tényezők feltárása, illetve a hazai mellett az európai és az egyesült államokbeli szabályozás bemutatása rendkívül időszerű.

Jagusztin Tamás a kollektív igényérvényesítés eszközeit öt európai uniós tagállam (Ausztria, Olaszország, Franciaország, Portugália és Litvánia) példáján keresztül szemlélteti, a leginkább releváns szempontok (az igényérvényesítési eszközök típusai, az igénybevételekre jogosultak köre) alapján. Emellett az egyes eszközök tényleges gyakorlati jelentőségére (pl. a fogyasztóvédelemmel, versenyjoggal való kapcsolatára), illetve az egyes nemzeti megoldások összehasonlítására is kitér.

Pfeffer Zsolt a mérlegelésnek az adóigazgatási eljárásban betöltött szerepével foglalkozik. Nagyszámú eseti és alkotmánybíróági döntésre támaszkodva meghatározza annak pontos helyét (elhatárolva egyben a határozatlan jogfogalmak értelmezésétől, az alapelvek alkalmazásától, a becsléstől, a méltányosságtól stb.) a jogalkalmazásban. A mérlegelés szubjektív elemeire is utaló következtetések a közigazgatás más területein alkalmazott mérlegelésre is vonatkoztathatók.

Polyák Gábor és *Pataki Gábor* a Facebook–WhatsApp-összefonódás versenyjogi értékelése körében a személyes adatok értékére irányítja a figyelmet. Az Európai Bizottság versenyjogi döntését bírálják, mert az nem vette figyelembe, hogy az adatbázisok összekapcsolásával összefüggésben nemcsak adatvédelmi kérdések merülnek fel, hanem abból versenyelőny is fakad, tehát a testületnek az adatvagyonnal való gazdálkodás kérdésével is foglalkoznia kellett volna.

Pálfay Szilárd a civil szervezetek nyilvántartásával összefüggő anyagi jogi és eljárásjogi fejleményeket mutatja be az utóbbi néhány évből. Esszéje nem a normák leíró elemzésén, hanem problémafeltáráson alapul. A belülről (bíróági titkári tapasztalatai tükrében) látható, alapvetően az ügyvitelhez kapcsolódó szempontok figyelembevételével fogalmazza meg a joggyakorlat egységére és a vonatkozó törvények összhangjára vonatkozó, kritikai értékelését.

Fazekas Éva az Egyesült Királyság bírói gyakorlatának fényében ismerteti a nem vagyoni kártérítés szabályozását. A különböző kárelemek, jogcímek részletes, az érintett társtudományok eredményeit is hasznosító bemutatása mellett gyakorlati jelentőségüknek, szerepüknek megfelelően kapcsolja össze a kártérítés intézményét a felelősségbiztosítással, illetve a társadalombiztosítással és a rehabilitációval.

Bányai Orsolya egy a nemzetközi szakirodalomban hamar nagy visszhangot keltő, de nálunk még ismeretlen, angol nyelvű kötet ismertetését végzi el. Recenziója saját gondolatait is tartalmazza arról, hogy vajon a jelenlegi környezetvédelmi politika és jog miért áll biztos kudarc előtt. Az univerzális törvények (mint a szimmetria, ekvivalencia, megmaradás, egység) és a környezeti korlátok tiszteletben tartását nem biztosító, emberi törvények összevetésén alapuló kritika a természetjogi gondolkodáshoz vezet vissza minket.

A hátsó borítón egy olyan aforizmát idézünk fel, amelyik a polgári eljárásjog alapintézményéhez, a perléshez kapcsolódik: *Minus est actionem habere quam rem* (Pomp. D. 50, 17, 204). *Kevesebbet jelent keresettel, mint a dologgal bírni.* Alatta *Bacsó Jenő* (1877–1955) portréja látható. Ezzel tisztelgünk a debreceni jogászképzés egykori, nagynevű professzorának emléke előtt.

Bacsó Jenő a polgári perjog tanára, a debreceni professzori életpálya egyik leg-hitelesebb bizonyítója volt, aki Debrecenben született, itt végezte valamennyi is-

koláját, itt kötelezte el magát az egyetemmel és a jogtudománnyal, és itt tért örök nyugalomra is. Nem csupán azzal emelkedett ki professzortársai közül, hogy oktató- és nevelőkészségét, szaktudását és emberségét mindvégig (a képzés 1914-es indulásától 1949-es felfüggesztéséig) a Debreceni Egyetem Jog- és Államtudományi, később Jog- és Közigazgatás-tudományi Karának szentelte, és nem csupán azzal, hogy a város és az egyetem között követésre méltó, mintaadó együttműködést, szellemi egységet valósított meg, hanem azzal is, hogy életútja, szakmai és tudományszervező tevékenysége során mindig – éppúgy, mint ezt a mai debreceni utódok is vallják – a hallgatók érdekét, az oktatás fejlesztését állította a középpontba.¹ Nevét 2003-ban a debreceni jogoktatás jövőjének, fejlesztésének szolgálatára tett és ma is a képzést és a hallgatókat támogató alapítvány őrzi.

Debrecen, 2018 tavaszán

A szerkesztőség nevében:
Fodor László

¹ Bacsó szakmai életútjáról bővebben lásd BALOGH Judit: Bacsó Jenő (1877–1955): Polgári perjog. In: Szabó Béla (szerk.): *„Ernyedetlen szorgalommal...” – A Debreceni Tudományegyetem jogász professzorai (1914–1949)*. Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Debrecen, 2014, 155–175.